

1 Timoteo

Den hiaŋgi aregât keiŋe.

¹ O galane Timoteo nâmâ Paulo, Anutuŋe âi makmâ hâreniŋepgât Yesu Kristogât laugât Aposolo âi meman. Amâ Anutuŋe heŋgem nengumapje akto Yesu Kristone dumnenjân kilepgât nâŋgaŋmâ manmaen yâk lâuwâ lâuwâ âi ire ninjat. ² Timoteo nanne gâŋgât kulem ire kulemgogindân. Anutu Ewenenje akto Kembunenje Yesu Kristo yâk yetŋe han kalem âlepŋe akgiŋmâ damunge akbela biwige sândugeâk. ³ Nâ Makedonia hânân ariwerâm akmâ âmâ makgiŋjân aregât hain akben. Amâ luâk bikŋjande hutyeŋjân kinmâ den aŋgâ siâ makyenŋiyi yâk makyenŋimenâ hepunbai. ⁴ Yâk bem patŋe kâmotŋe kâmotŋe makmâ gam mali yâk yeŋgât kotoŋe makmâ magaŋgi goaŋgi akbiâ âmâ den gulip milip bunŋe bo are miawakto Anutu nâŋgaŋmâ hoŋ bawa manmaen are gembo bâlimap. ⁵ Gârâmâ Anutuŋe makmâ hârenengiep are hin akmaen. Han lâuwâ bo akmâ âmâ biwi kau kau akmâ Yesu nâŋgaŋmâ manmâ pâŋjân mem kepilâmaengât biwi konok akmaen. ⁶ Dâ luâk bikŋjande âmâ den are hâkâŋ akmâ yeŋaet den are makmâ mem magaŋgi goaŋgi akbiâ bunŋe bo miawakyenŋiep. ⁷ Yâk hain akmâ hin makmai, “Nen Mosegât den kârikŋe are makyenŋienje nâŋgâwai.” dâm âmâ wan me wan ire bunŋe dâmai den aregât keiŋe bo nâŋgâm heŋgemgoyigât gulip makmâ manmai.

Den kârikŋe arekŋe dosanenŋe mem miawakmap.

⁸ Gârâmâ nenâmâ den kârikŋe aregât hin nângâmaen. Den kârikŋande agak meme âlepŋe are mem miawakmap aregât den kârikŋe nângâenŋe ârândâŋ akmap. ⁹ Den kârikŋe are luâk dosa bâlâk manmai yâk yeŋgât bo. Anutuŋe âmâ den kârikŋe hingât kalep. Luâk Anutugât den hâkâŋ akmâ komai me Anutu hamiaŋmâ agak meme bâleŋe akmai me biwi heleŋ olop manmai me ewe memelupyene hilip yeŋgum bugâ yeŋgumai. ¹⁰ Me luâkdâ âmbendâ yeŋgât pat hâremai me luâkŋeak egâliaŋ bâleŋeâk akmâ bikŋe meyekmâ puligât kâmbu meyekmai me den hiaŋgimai me Kembugât kotŋe konmâ âmâ hiaŋgimân makmâ kârigemai. Me siâ me siâ bikŋe den bunŋe gasa agaŋmai yâk yeŋgât âmâ Anutuŋe makto den kârikŋe arekŋe bâleŋe yeŋe mem miawakyenŋimap. ¹¹ Akto den bunŋe gasa agaŋmai amâ den bunŋe are amâ Anutu manman âlepgât amboŋe yâkŋe den pagaleŋe olowâk niŋep arekŋe hain makmâ miawaktâp.

Yesuŋe Paulo dosanje hepunaŋmâ âi âlepŋe waŋep.

¹² Kârikŋe niŋmâ mem kârikŋe ketugunegep Kembu nenŋe Kristo Yesu yâk mepaimŋe meman. Yâkŋe nângâniŋdo ârândâŋ akto tân nugum âi ire niŋep. ¹³ Gârâmâ nâ ulikŋâŋ Yesugât nângâre gembo yâk makmâ gasa agaŋmâ luâklupŋe gasa akyenŋire hanâk dâm nâ Kembugât keiŋe pâpkom manmâ bonâŋgaŋmâ malângât han kalem akniŋmâ okot nângâniŋmâ yai nuguep. ¹⁴ Yai nugum han kalemŋe nângâlân lugumbo pikto

Kristo Yesu nângajmâ okot âlep agaŋbiangât kâriknej niŋep. ¹⁵ Den ire bunje akmâ sambelem ariâk. Arimbo ârândâŋ akbiâp. Yesu Kristo amâ nen bâleŋe akmâ hâknej hâknej akmaen nen heŋgem nengwiapgât giep. Akto hâknej hâknej akmaen nengât âgâ âgâŋe amâ nâ ire. ¹⁶ Gârâmâ Yesu Kristone yai nugum han kalem umatnej niŋep, a yân bo. Nâ bâleŋe meme luâk yeŋgât kautyeŋe nâ han kalem niŋdo luâk beirâ are ekmâ nângâm amâ Yesu Kristo nângajmâ kepilâmbiâ manman kâriknej yeŋgiwiapgât hain akniŋep. ¹⁷ Manman kârikhaet Kembu humo bo mombiap akto bo ekmaen Anutu konok yâkgât kot pat egâliaŋ pagaleŋe are yem âgâwiâp kâriknej. A bundâk.

Timoteo âigât bugâ mem kâriknej akmâ manbi-apgât magep.

¹⁸ Timoteo nanne gâ hain akniŋmat gâŋgât den umatnej hin makmâ giŋân. Gâ den ire mem manmâ âmâ luâk bikŋande gâ wan akbiatgât den guguyi den areknje kâriknej giŋdo âigât bugâ mem kâriknej akmâ manben. ¹⁹ Hain akmâ manmâ Kristo nângajengât hainâk nângajmenâ han biwige kau kau akmâ tatgiŋmâ âgâwiâp. Dâ luâk bikŋande han kau kau manman dâp are hamianjigât Yesu nângajbiâ nângâ nângâ yenje tatyenjieg are hulaŋ akto bâliyi. ²⁰ Yâk yeŋgâlân gâtnej luâk siâ Himenaio akto siâ Alesande yâk lâuwâ are Hiangi Amboŋande hâk hilâlâm yetkimbo Anutugât kotnej hâkâŋ akmandat aregât agak meme are hepuletgât yâkgâlân katyelegân.

2

Yesugât kâmotlupñande ulilañbaigât den.

¹ Galane, nâ den ire nângâre umatje akmapgât makginjbe. Kâmotlupgande Anutu ulilañberâm âmâ hin akbei. Hokboâk hokboâk Anutugât nânganbjâ ârândâj akmapgât mepaimje membei. Akto luâk âmbâle hârok yâk Anutuñe tânyeñguâkgât ulilañbei. ² Luâk kembu, kiap, gawaman hârok tânyeñguâkgât ulilañbei. Aregât luâk humomolupnennjande damun nenje akbiâ âmâ âlepñe lumbe kakñân manmâ Anutugât lau lokoenje biwinenje sândugembo luâk bikñande nângâ nengimbiâ âgâwiâp. ³ Are amâ âlepñe akbiap. Akto Anutu heñgem nengumap yâkñe are nângâmbo ârândâj akmap. ⁴ Anutuñe âmâ luâk hârokñe den bunje nângâmbiâ heñgemgo yekbiapgât egâliañmap. ⁵ Anutu konok manmap. Akto Anutu akto luâk hut nenjân mendugu nenekiapgât luâk konok kindâp, Yesu Kristo yâk luâk agep mannengiâp. ⁶ Yâkñe manmanje bo gangerâm âmâ nen hârokgât sumbe nenje agep. Aregât patje amâ sopñân miawagep. ⁷ Aregât Anutuñe nâ pat aregât keiñe makmâ miawakyenjwiangât Aposologât âi niñep. Âi niñmâ Yuda luâk bo manmai den bunje nânganbjâ makmâ hâreniñep. Den are bo hianjgim âmâ bundâk maktân.

⁸ Galane, hingât nângâre humo aktâp. Kepianje kepianje hânje hânje gasa bo agañgim âmâ bâtyeñe mem agatmâ Anutu ulilañbei.

⁹ Dâ âmbâi yenjât hin maktân. Yâkñe hâk peke egâliañje olop bo luguakmâ âmâ yenjaet nângâmbiâ

gembo kāngom manbei. Dâ kautyeje dumutje kulem melem dondâ me donet me hâk peke puliŋe âgâŋe are bo mem manbai. ¹⁰ Gârâmâ hin mem manbei. Âmbâle nen Kristogât kâmot manmaen dâmaiŋe âi âlepne membiâ ârândâŋ akbiâp. ¹¹ Âmbâleŋe luâk yengât amuk yengân manmâ kângom ondop katmâ nâŋgâ nâŋgâ âi membei. ¹² Âmbâle siâŋe Kristogât keiŋe hekat yengiwerâm akbiap arekŋe luâk ewangi yekmâ kinbiâp dâm aregât nâŋgâre bo ârândâŋ aktâp. Aregât hain bo akbiâp. Yâk yân kângom yonjâk manbiâp. ¹³ Amâ Anutuŋe Adam âmâ uliknjân mem miawagep. Dâ âmbenje Ewa amâ yâkgât hamijân mem miawagep. ¹⁴ Akto Adamje Hiaŋgi Amboŋaet den bo nâŋgâep. Âmberŋande âmâ Hiaŋgi Amboŋaet den nâŋgâm Anutugât lau kondo lau koko are miawaganjep. ¹⁵ Dâ âmbâle âmâ Kristo nâŋgaŋmâ han kalem olop manmâ han kau kau manmâ yengaet nâŋgâmbiâ gembo âmâ nanaŋ membai amâ Anutuŋe heŋgemgo yekbiap.

3

Yesugât kâmot damunlupyeraet den.

¹ Luâk siâŋe nâ Kristogât kâmot damunyeje akbiangât âi membe dâwiap amâ are nâŋgâenje ârândâŋ akmap. ² Gârâmâ Kristogât kâmotgât damunnenje luâk are âmâ hin akbiâp. Dosa bâlâk manmâ âmbâle konok olop manbiâp. Akto han biwiŋe damunje akbiâp. Akto akmâ hilipko hilipko bâlâk âlepne manbiâp. Akto lombo togombiâ dowâk tânyenŋguwiâp. Akto luâk âmbâle Kristogât keiŋe makyenŋimbo nâŋgâmbiâ ârândâŋ

akbiâp. ³ Waiŋ tuŋe dondâ bo nembiâp. Bugâ koko bo akmâ âmâ lumbeŋe akto yeukŋe akbiâp. Akto kâmotlupŋe potalakŋetgât bo makbiâp. Akto puli sikumgât bo makmâ tâgâi akbiâp. ⁴ Ikiŋe ginbailupŋe damunyeŋe akto ârândâŋ akbiâp. Akto nan baratlupŋe makmâ miwindiyekto lau lokom nâŋgaŋbiâ ârândâŋ akbiâp. ⁵ Dâ yâk ginbailupŋe ârândâŋ bo damunyeŋe akbiap âmâ yâkŋe gain gain akmâ Anutugât kâmot damunyeŋe akbop? ⁶ Akto siâŋe hinŋeâk Yesugâlân han biwi katmâ manbiapŋe amâ dâtŋe memegât âi bo membiâp. Gârâmâ dâtŋe meme âi membiap âmâ âgâ âgâŋe akto Anutuŋe makmâ Hiangi Amboŋe sârekoep hainâk aganŋbopgât. ⁷ Dâ yâkŋe wan me wan mendo luâk âmbâle Anutugât kâmolân bo dewatiyi yâkŋe nâŋgâmbiâ ârândâŋ akbiâp. Yâkŋe makmâ sârekombiâ Hiangi Amboŋande biwiŋe mem gâlikombo yâkgât hamî komân âgâmbo membomgât.

Biwigât âi meme luâk yengât den.

⁸ Bât tâŋgo yâkŋe gai hainâk girin hembalik bâlâk manbiâp. Ele omai olop bo manbei. Waiŋ tu humoâk bo nembei. Puli sikumgât bo makmâ tâgâiakbei. ⁹ Akto Kristogât keiŋe yonjâk manmâ gaep are pâŋjân mem han kau kauâŋ makyeŋgimbiâ miapŋjân miawakbiâp. ¹⁰ Gârâmâ ulikŋjân mem dop koyekbiâ agak memeyeŋe ekbiâ huragumbo âmâ âlepŋe bât tângogât âi membei. ¹¹ Âmbenlupyeŋe hainâgâk kâŋgom manbei. Ele omai bo akbei. Han biwiyeŋe damunyeŋe akbiâ ârândâŋ akbiâp. Akto wan me wan mem manbiâ âmâ bunŋe miawakbiâp.

12 Dâ bât tângo luâk arekjé âmâ âmbâi konok olop manbiandat. Nan baratlupjé ginbailupjé damunyene âlepjé akto huraguwiâp. **13** Amâ hingât. Bât tângo are âinjé âlepjé membiâ âlepjé akto kin kin âlepjé kin yenjigiwiâp. Akto Yesu Kristo gâlân dewatim kinmâ âi mem henjgemgowai.

Anutugât âi memeŋaet keiŋe.

14 Nâ gâŋgâlân dowâk togowerâm nâŋgân gârâmâ hanâk den ire kulemgogindân. **15** Siâ me siâŋe hiko nekto mandere kâlep akto Anutugât kâmot damun yeŋe akbiatgât keiŋe pâpkowâtgât yu kulemgoân. Akto Anutu manman Amboje yâkgât kâmot âmâ den bunjé mem manmâ den bunjaet tân akto keiŋe mandâi. **16** Humogât keiŋe amâ nâŋgâ nâŋgâgât dop bo. Hin. Yâk luâk akmâ nengât hâk mem miawagep. Akto Heakjande yâkgât keiŋe mem miawakto ârândâj agep. Anjeloŋe egi. Yuda luâk bo manmai yâk yenjâlân arim makyenjienje nâŋgâyi. Makyenjienje hâŋje hâŋje luâk âmbâle manmaiŋe nâŋganji. Akto Anutuŋe yâk mendo pagaleŋâŋ âgâm mandâp.

4

Hiaŋgi dengât keiŋe.

1 Anutugât Heakjande hin kâriknejâk makmâ miawagep. Beirâ luâk bikjande Kristogât keiŋe hepunmâ han gulipgât den sinduk baniaranje makmai are nâŋgâmbiâ humo akto watmâ lokowai. **2** Lokom âmâ hanyene hiaŋgiŋ manbaigât kâlâpje oepgât hin dâm makyenjimai. **3** Âmbâi bo mem luâk sigan manmâ sot bikjene bo nem aregât sapa meaŋgiŋ manbai. Sot are

amâ luâk âmbâleqe Kristo nângajmâ den bunje nângâmaenje mepaimje meajmâ nemaengât Anutuje kat nengiep. ⁴ Are amâ Anutuje wan me wan liulep are amâ âlepje dâmaen. Âlepje dâm mepaimje meajmâ bo hamiajlmâ panbaen. ⁵ Amâ Anutuje ketuguep hârok amâ Anutugât denjande miapñân miawak yekto Anutu mepaimje mem meakmâ mandenje ârândâj akbiâp. ⁶ Gâmâ Kristogât kâmot den are makyenjim âmâ Yesu Kristogât hoj manman luâk den loko loko olop manbiat. Akto Yesu nângajmaengât den pat akto Kristogât keiye nângâm gaen. Arekje han biwigaet tân akgindo manben. ⁷ Dâ hânge den yânnje makbiâ Anutuje nângâmbo bo ârândâj akmap are bo nângâyenjiwen. Amâ hâkâje dâwen. Dâ Anutu nângajmâ manbengât hangande owâiwen. ⁸ Aregât hâk nenje owâiâkgât âi meme arekje bunje bo tân nengumap. Dâ han biwi mem owâim Kembu nângajmâ egâliaj agajmai amâ bunje. Arekje hânân iren manmaen akto manmâ himbimân manbaengât kârikje nengiâk gât tân nengumap. ⁹ Den are bunje dondâ. Aregât luâk âmbâleqe are nângâmbiâ humo agâkgât nângân. ¹⁰ Akto aregât bunje memegât âi humo memaen. Amâ Anutu manmannje yâkgât nângajmâ mandenje biwinenje owâinje akmap. Yâkje âmâ luâk âmbâle hânje hânje manmai yâk yenjât hejgemgo yekbiapgât mandâp. Akto nenje nângajmaen nen hejgemgo neneckmap. A Bundâk. ¹¹ Yu maktân ire hârok makmâ hekatyenjiwen.

Timoteogât âi memejaet den.

¹² Galane, gâ luâk sigan mandât aregât luâk biknjande gângât nângâmbiâ bo gewiâp. Gârâmâ han kalem olop Kristo nângajmâ den ârândâjâk makmâ agak meme salek han kau olop memenâ agak meme âlepnejê nângâm hejgemgowi. ¹³ Nâ togowian aregât lâmgom manmâ âmâ Anutugât den kulemjê oyañmenâ nângâwei. Akto aregât keiñe makmâ potatmâ yençim manben. ¹⁴ Ulikñân dâtnejê meme luâkje bâtyeñe gângâlân katmâ gâ wan akbiatgât makmâ hâregiñi are gulip akbopgât damunje akben. ¹⁵ Gâ aregât nângâm hanoko akmâ âige mem manmenâ bunne miawakto ekbâi ârândâj akbiâp. ¹⁶ Akto guge han biwige damunje akmâ Kristogât keiñe makyençimat are ârândâj târârâgâk damunje kinben. Den are pañâk mem manben. Hain akbialân âmâ denge nângâmai yâk akto guge hârok manman âlepñân togowai.

5

Âmbâi kambut yençât den.

¹ Galane Timoteo, luâk sâmbâ siâñe wan me wan siâ mendo ârândâj bo akto âmâ yeukñân magajmâ ewege agañmat hainâk agañmenâ agak meme âlepñeâk membiâp. Luâk sigan tân yençuwerâm âmâ emige teuge akyençimat hainâk akyençiwien. ² Akto âmbâi sâmbâ tân yençuwerâm memege agañmat hainâk akyençiwien. Akto âmbâi sigan âkâ hainâk tâulupnerâm gugaet damun kinmâ luâk âmbâle dewunyeñân den siâ me siâ makyençiwien.

³ Akto âmbâi kambut ginbailupyeñe bo manmai are nângâ yençimenâ humo akto tânyençiwien.

⁴ Dâ âmbâi kambut siâje âmâ nanje baratje bâgilupŋe manbai are bo tânyeŋguwen. Nan barat bâgilupŋande âmâ Anutuŋe makmâ hâreyenŋiep den are lokom amâ luâk âmbâi sâmbâ damun yeŋe akbei. Hain akmâ umbuŋân ewe meme yeŋande tânyeŋguyigât hâu kutigitbei. Are âmâ Anutuŋe nâŋgâmbo ârândâŋ akbiap. ⁵ Dâ âmbâle kambut ikiŋeâk manmâ Anutu nâŋgaŋdo biwiŋe owâiŋe akto hândâk hilâm Anutu tân nuguâk dâm ulilaŋmap. ⁶ Dâ âmbâi kambut siâ hâkŋe egâliaŋmap âmâ hâkŋe golâ mandâp dâ biwiŋe emelâk moep. ⁷ Den are makmâ kârigem makyenŋimenâ nâŋgâm dosa bâlâk manbei. ⁸ Gârâmâ siâje emi teu me meme ewe me ginbailupŋe bo tânyeŋgumap arekŋe Kristo nâŋgaŋep are hâkâŋ akmâ âmâ luâk bikŋjande Kristo bo nâŋgaŋmai yâk yeŋgât dosa ewangim akmap. ⁹ Âmbâi kambut siâje hombaŋŋe 60 akto âmâ luâk konok olop malep hainareâk kepilâm kotŋe kulemgowen. ¹⁰ Akto wan me wan miep aregât keiŋe miawagâkgât hin aikowen. Nanan meyekmâ âlepŋe damun yeŋe akmâ gaep me bo? Me lombo yâkgâlân togombiâ damun yeŋe agep me bo? Kristogât kâmot me umburuk manmai tân yeŋguep me bo? Me han kalem âi keiŋe keiŋe miep me bo? Keiyeŋe hain ekmâ nâŋgâm âmâ koteŋe kulemgowen.

¹¹ Dâ âmbâi kambut sigan amâ koteŋe âmâ bo kulemgowen. Yâkŋe makgiŋbiâ borâwen. Hain are yâkŋe manmâ âmâ Kristo nâŋgâm hâkâŋ agaŋmâ âmâ luâk memberâm akmâ. ¹² Hain akmâ âmâ ulikŋân den makmâ hâreyi are gulip kombiâ dosa yeŋe miawakbop. ¹³ Akto areâk bo. Âmbâi

kambut sigan âi bâlâk manmaigât gulip milip akmâ konam manmai. Konam akmâ emet hârok âgâm den kâmbu mem den bo makmakne are makyenjimai. ¹⁴ Aregât nâ hin maktân. Gasa nenjande nengât makto gewâengât âmbâi kambut sigan yâkne luâk mem nananç damun yeje akmâ emet yenjân lâmgom tatbei. ¹⁵ Dâ emelâk âmbâi kambut sigan bikne âmâ Hiangi Ambojaet dâp tâlim gulip agi.

¹⁶ Akto Kristogât kâmotlupnande puli yân panbâigât kambut gupin bunje areâk tânyenjuguwaigât lâulupyene Yesu nângajmainje tâuyeje kambut are tângowi.

Yesugât kâmot yenjât damunlupyeje yenjât den.

¹⁷⁻¹⁸ Anutugât kâmot damunlupyeje yâk yenjât hin makginjdere nângâ. Anutugât denjande hin dâep, “Gângât bulimakaone seño bunje tâlim hâkne gagaiâkgât âi mendo âmâ gâne bulimakaone sot nembop dâm lauñe bo dâgâm gisapkowen.” Akto siâ hin, “Âi menginjmap luâk areknje âi hâuñe mendo âmâ ârândâj akmap.” Aregât Kristogât kâmot yenjât luâk kautlupyeje âi mem manmâ Kristogât keiñe makyenjimbiâ âmâ hâuñe yenjim nângâ yenjimbiâ humo akbiâp. ¹⁹ Luâk konokne damun siâ den âiân katberâmbo bo nângajben. Luâk lâuwâ me âlâwuñe makbiâ âmâ nângâm henjemgowen. ²⁰ Dâ damunyeje biknjande hanâk hanâk kautyene orem bâlejaet agak meme yeje gangerâm mem manbiâ âmâ Kristogât kâmot yâk yenjât dewunyenjân makmâ miwindikmenâ biknjande are ekmâ hamewakbai.

21 Nâ Anutu akto Yesu Kristo yâk yetgât dewunyetjân akto aŋelo bikŋe Anutunge potatyegep yâk yenjât dewunyenjân hin makmâ hâregiŋdân. Den makgiŋdân ire yaiwâk damun akmenâ bo gewiâp. Hain akmâ guge hangaet luâk âmbâle siâ me siâ ewangiak gowangiak bo akyenjewen.

22 Akto gâŋe Kristogât kâmot damunlupyeje yâk yenjât âi yeŋe dowâk bo yeŋim bâtge kautyeŋjân bo katben. Hain akmenâ âmâ yâk yenjât dosanje gâŋgâlân âgâwopgât. Guge han biwige akto hâkge damun akmenâ kau kau yembiâp.

23 Gâ tepgân gigimapgât akto hâk hilâlâm manmatgât tuâk bo nemben. Wain tu are getek nemben.

24 Luâk bikŋe yâk yenjât bâleŋe aregât keiŋe nâŋgâm dowâk heŋgemgomae. Dâ bikŋe âmâ yâk yenjât bâleŋe tigâk yemapgât beirâ miawakmap.

25 Aregât dop hainâk agak meme âlepñjande âmâ tektekjân miawakmap. Dâ hain bo akmapgât tiwâk yem âgâwiapgât dop bo tatâp. Beirâ miawakmâ kinbiap.

6

Hoŋ manman yenjât den.

1 Hoŋ bawa hârokŋe Anutugât kotŋe akto den pat âlepñe bâliwopgât luâk kembulupyeje yekmâ kâŋgoyenjewi. **2** Dâ luâk kembulupyeje Kristo nâŋganji âmâ yâk yenjât hoŋ bawalupyejande hin bo nâŋgâwei, “Kembulupnenje Yesu nâŋganbiâ dop nenŋe konok agep aregât lauyenje bo lokowaen.” hain bo nâŋgâwei. Bo. Luâk kembulupnenje Kristogât nâŋganbiâ han kalem

akyenjimaengât hoŋ bawa âi owâiâk akyenjienje ârândâŋ akbiap. Hain dâwaigât gâ den are makmâ makyenjim mem kârikje ketugu yekben. ³ Dâ luâk siâŋe den are makmâ hilipkom den aŋgâ makmâ Kembu nenje Yesu Kristo yâkgât pat âlep den hâkâŋ akmâ dennjande henjgem nengumap are hamianjmap yâkgât hin nâŋgâwaen. ⁴ Yâk âmâ ikiŋe nâŋgâ nâŋgâŋe mem agatmâ han gulip akmâ kâmotnenje potalakjet dâm hâre hâregât den are egâliaŋdo humo akmap. Akto den yânje magangi goaŋgi akjet dâm egâliaŋmap. Hain arekje egâliaŋ bâleŋe miawakmap. Akto luâk âmbâle bikŋjande den are nâŋgâm potalakmâ galagât hogo hogo hâk yeŋe tunmâ nâŋgâ aŋgimbiâ gemap. ⁵ Akto gai luâk bikŋjande han nâŋgâ nâŋgâ yeŋe bâleŋe higenje akto den bunje bâlâk manmâ nen Anutugât lau lokom mandenje puli sikum miawak nengiwiap dâm bembegât pat nâŋgâmbiâ humo akto gulip manmai.

Hângât puli sikumgât den.

⁶ Akto puli sikumgât hin makbe. Anutugât nâŋgâenje humo akto lauŋe lokomaen âmâ bundâk hâk tâŋgo peninengimbo horat korat bâlâk mem maniâm. ⁷ Amâ hingât. Memelupnenjande menenegiâŋ âmâ hâk hololok miawagion. Akto manmâ mombaenâŋ âmâ hainâk hâk hololok Humogâlân ariwaen. ⁸ Aregât sot akto hâk pekenenje ârândâŋ tatnengimbo nâŋgâenje ârândâŋ akto maniâm. ⁹ Dâ bikŋjande puli sikum humo mem mannerâm manbai yâkje egâliaŋ bâleŋjaet lâm kâli kâliâŋ gembâ ewuyekbiap. Ewuyekto siâ me siâ yânŋjaet keiŋe egâliaŋ bâleŋe

nângâmbiâ areknejé katipyenjum mem bâliyekbiap.
10 Puli sikumgât egâliaj gogâliaj areknejé bâleñje hârokgât tânnejé miawakmap. Aregât luâk bikñande puli sikumgât egâliajbiâ humo akto Kristogât den pat hâkâj akmâ hepunmâ puli memberâm akmâ manbiâ âmâ hâk hilâlâm humorje penâyeñgimap.
11 Dâ gâmâ Anutugât luâk manmat aregât siâ me siâ hainare hamianjben. Manman âlepnejé egâliajmâ Anutugât lau lokom Kristo nângajmâ han kalem kâriknejé olop manman akberâm aregât kâriknejé akben. **12** Akto Kristogât keiñje miawagâkgât bugâgât âi kâriknejé mem manben. Akto uliknjân Kristogât kâmotlupñjande makmâ hâregiñbiâ nângâm luâk âmbâle dewunyenjân magen den are lokom manman kâriknejé pañâk memben. **13** Anutuñe siâ me siâ manman golâ yenjimap yâkgât meteñjân akto Yesu Kristo kiap Pilatogâlân den kâriknejé bunje magep yâkgât meteñjân makmâ kârigegijdân. **14** Hin. Den kâriknejé lokom manmenâ bikñande gekmâ gângât makbiâ gewopgât kâriknejêâk kinmenâ Kembunenje Yesu Kristo togowiâp. **15** Aregât sopnejé Anutu pagaleñje Amboñje akto Kâriknejé Amboñjande makto miawakbiâp. Yâk âmâ luâk kembu yâk yenjât Kembu humo. Akto agat agatnejé yâk yenjât kautyneñje humo. **16** Yâk ikiñjak uliknjân bak manmâ gaep akto momo bâlâk manmap. Akto pagaleñje humo nen bo arimaenân ain manmap. Yâk luâk siâñje bo egep. Akto ekbaengât dâp bo tatâp. Yâk luâk hâroknejé kotnejé konmâ mem agatmâ dennejé lokombiâ yâkgât kot pat sambelem arimbo damunnenje akmâ âgâwiâp. A bundâk.

Luâk puli sikumdâ yeŋgât den.

¹⁷ Luâk hângât puli sikum humo umalâk yeŋgimap yâk makyenjimenâ hâkyeŋje bo mem agatmâ siâ me siâ bâliwiap aregât nânjâm imâ tân nengumbo manman nenje miawak nengiwiap dâm bo nânjâwei. Dâ Anutuje unsambe humo nengimbo heroje maroje manmaen yâkgâlân nânjaŋbiâ biwiyeŋje humo akbiapgât makyenjiven. ¹⁸ Akto luâk sikumdâ hin makyenjiven. Han kalem akmâ agak meme âlepje mem siâ me siâ hâu bâlâkgât yeŋgiwei. ¹⁹ Hain akmâ âmâ manman kârikje siân miawak yeŋgiwiapgât keiŋe katmâ manbei. Katmâ manmâ âmâ beirâ manman bunje membai.

Paulonje Timoteo mem kârikje ketuguep.

²⁰ O galane Timoteo, gâ Kristogât keiŋe makginjon aregât pat damun akmâ mem manben. Akto luâk siâŋe Anutugât pat hâkâŋ akmâ nânjâ nânjâgât den heŋgemgone dâm magangi goangi akmâ hilip kombiâ bunje bo miawakto den are hâkâŋe dâwen. ²¹ Luâk hainare akmaiŋe âmâ Kristogât keiŋe nânjâwerâm ewum hâuŋgomai. Anutugât han kalemje yeŋgâlân yembiâp.

Yusugât Pat Âlep Den
The New Testament in the Timbe Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Timbe long Niugini
copyright © 1987 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Timbe

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

03f82704-6ad1-5094-a78e-e240d9f2d4f8